

מ ד י נ ו ת / ר א ל ס ס' 4 / ג

מישיבת ועדת הכלכלה, המחסימה ביום ג', י"ח
בחשוון, תשי"ח - 12.11.57,
בשעה 11.00.

נ כ ח ר :

- חברי הוועדה: ג. אבניאל
- ס. אולמרט
- י. אלמוגי
- א. וילנסקה
- י. כמיס
- ז. ניצני
- ש. פרלשטיין
- ז. סוזאייג
- מ. קמיס
- י. ש. רוזנברג
- ש. שורש

מוזמנים: מר גלאס - נציג משרד המשפטים
ד"ר לוונמל - נציג משרד המשפטים
מר פיאמנטו - מחורגמן

חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957.

סדר-הדיון:

=====

אני מוחת את הישיבה.

היו"ר ג. אבניאל:

שר המסחר והתעשייה מבקש את סליחת הוועדה על
שלא יוכל לבוא היום, כפי שהבטיח לי אישית. הוא מבקש להוסיף עליי
הוועדה ולשוב הבא.

אנו מחליטים לחברי הוועדה את פרטי הדיון
שיחסינו מחרתיים. אני מבקש כי חברי הוועדה ישתתפו בו במידת האפשר.

בישיבה זו אנו מחיימים את הדיון בחוק הפיקוח
על מצרכים ושירותים. כל הרותם יכול להעיר הערות או להוסיף המתייגויות
ובזה הדיון יסתיים.

י. ש. רוזנברג:
בקשר עם סעיף 20 בימשנו את היועץ המשפטי
להגיש לנו תיקון נוסח. קיבלתי עתה את הנוסח
ואני חושב שהוא משקף את החלטת הוועדה:

- (א) מי שגדל לו הפסד על ידי ביצוע או אישי
שניתן לגביו ולשבוטל, כולו או מקצתו,
זכאי לפיצויים מאוצר המדינה;
- (ב) התובע יצוים לפי סעיף זה יגיש תביעתו
לשר לניתן על ידיו או מטעמו תינו הנדון;
לא קיבל אשר את התביעה, כולה או מקצתה,
תכריע ועדת העררים.

אני הייתי רק מציע בסעיף (א) להוסיף אחרי
המלה "ויבוטל" את המלה "בטרד".

הקדח הכלכלה,
12.11.57

או.

ה ח ל ט ה

הנוסח עם תוספת המלה "ערר" נ ח ט ב ל

י.ש. רוזנברג:

בזמנו דובר על כל מיני דברים ואינני זוכר אם
היתה זו דעת הרוב או דעת המיעוט. אבל אני בואה
שדברים אלה אינם משתקפים, לא בהסתייגויות ולא בנוסח האקט החוק.
אם דעת הרוב היא נגד זה, אזיע זאת בהסתייגות.

בסעיף 6(ג) וכן בסעיפים אחרים מדובר על מחיר
קבוע או שכר קבוע. שבר או מחיר קבוע פירושה שכר מינימלי או מחיר
מינימלי. אמרתי אז ואני חוזר ואומר שאני מתנגד לשכר מינימלי
ולמחיר מינימלי. לכן אני מתנגד גם לשכר או למחיר קבוע. אני רק בעד
קביעת המכסימום על ידי השר.

י. אלמוגי: גם אני בעד זה.

י.ש. רוזנברג:

קביעת מחיר מינימלי הורסת את האוטונומיה ולי
נראה שמחיר מינימלי אף יותר חמור מ"כר מינימלי",
כי היתר קבוע באינדקס ואילו מחיר מינימלי מעלה את האינדקס. לכן
אני מניח להשאיר בכל מקום רק "שכר מכסימלי" או "מחיר מכסימלי".

היה כבר דיון בשנין זה ורוב חברי הוועדה וגם
היו"ר ב. אבניאל:
לא הוטמד מיום מה להצבעה. לכן נתייע על כך עכשיו.

ד"ר לוונטל:

יש הבדל בין מחיר קבוע לבין מחיר מינימלי. לא
זכור לי שקבעו אי-פעם מחיר מינימלי. אולם החוק
מדבר אף על קביעת דבר כזה, כוונתי להשלים ולמצות את העניין כולו, כדי
שלא יהיה למבוע זאת במקרה הצורך. המשרד אינו נוטה לשינויים, אם כי
אינו רואה חשיבות מיוחדת בשנין זה, כי במציאות יש חשיבות רבה למחיר
המכסימלי.

ה ח ל ט ה

ההצעה לחוק בחוק כולו את המלים
"קבוע" או "מינימלי" - נחטבלה

י.ש. רוזנברג:

ברצוני להעיר עכשיו ביתם למעיינים 6(ד) (1) י-7(ב) (1).
אני מסכים ליו של השר יכול להיות מכונן למפעל
מסויים או לאדם מסויי כאשר המדובר במינוי
מושל כהלכה. אבל לא ברור לי מדוע צו יכול להיות מכונן לאדם
מסויים או למפעל מסויים כאשר מדובר על דברים אחרים כאשר מינוי
מספק. נניח כן השר יקבע למפעל פלסטיקה מסויים מחיר מינימלי ואילו
למפעל פלסטיקה אחר, המועל באותה האורה, לא יקבע מחיר מינימלי. לא
ברור לי ההגיון שבזה.

מר גלאס: סעיף 7 דן במחירים.

י.ש. רוזנברג:

אני מדבר גי על סעיף 7. לפי הנוסח המוצע יוכל
השר לכפות על מי מפעלים המייצרים ומוצרת זהה
ופוטלים באותה דרך, אחד מהם יתחיל לייצר בדרך כפי שיסבט השר ואילו
השני ימשיך לייצר כפי "נראה לו".
לכן מניח אני לחוק את המלים "אדם מסויים"
או "מפעל מסויים" כאשר הכוונה אינה למינוי
אינו מועל כהלכה.

ועדת הכלכלה,
12.11.57

א.ו.

י. אלמוגי:

אפשר היה להבין את טענתו של חה"כ רוזנברג לו סעיף 6 היה דן רק בדבר מסויים, אבל סעיף זה דן במסירת הסצרכים, באחסנה, הובלה, הפצה ועוד. לכן אי-אפשר לעשות בענין זה הכללה ולא יתכן שהחוק לא יאפשר להבדיל בין מפעל למפעל.

ש. שורש:

בני ששני מפעלים מייצרים אותה תוצרת, אבל ציודם שונה במקצת. האם לא יתכן להוציא צו שיהיה מכוון רק לאחד מהם?

י.ש. רוזנברג:

מפעלים שציודם אינו זהה אינם מפעלים מאותו סוג, גם אם תוצרתם זהה. אני מדבר על מפעלים מאותו סוג. מפעלים אינם מאותו סוג כאשר תהליך הייצור בהם שונה אם כי התוצרת זהה.

ש. שורש:

לשר צריכה להיות סמכות לחייב מפעל בתקופת פיקוח כי ייצר בצורה מסויימת, אם ה דבר עשוי להזיל את הסחורה. יתכן ששיקולים כלכליים יחייבו לתבוע זאת ממפעל אחד, אך לא ממפעל שני. יש להשאיר לשר אפשרות כזאת. צריכה להיות גמישות מסויימת באפשרות פעולה, כי הרי המדובר בתקופה של שעת חירום.

ש. פרלשטיין:

אני כבר עוררתי בזמנו את שאלת הסעיף הזה, אמרתי אז כי אינני רוצה, שלאור הסציאות של קיום סקטור פרטי וסקטור קואופרטיבי תהיה לשר אפשרות להטיל חובות רק על סקטור אחד.

הצעתי זאת אז כהסתייגות ואינני יודע מדוע ההסתייגות לא נרשמה. אני מצטרף על כן להסתייגות חה"כ רוזנברג.

מיו"ר ב. אבניאל:

לדעתי, בסעיף המדובר על מחירים יש בוודאי לקבל את גישתו של חה"כ רוזנברג, כי לא יתכן שהצו יחול רק על מפעל מסויים ולא על סוג מסויים של מפעלים.

אשר ליתר הדברים, מסכים אני שצריך לתת גמישות מסויימת לרשות המבצעת לפעול גם ביחס למפעל מסויים בלבד, אם התנאים מחייבים זאת.

לכן בסעיף 7 נקבל את הצעת חה"כ רוזנברג. המפעלים הנתונים באותם התנאים והנסיבות. ביתר הטעיפים נאמר: "לכל

מר גלאס:

הסמכות בנותנת צווים אישיים לפי סעיף 6 היא סמכות מוקדמת למינוי מפקח מורשה או לנקיטת צעדים דרסטיים אחרים. אני חושב שאין חילוקי דעות ביחס לכך שאם מפעל מתרשל בניהול כנגד רוח החוק, צריכה להיות אפשרות למנות מפקח מוקדמה. מתן צו לפי סעיף 6 הוא שלב מוקדם לכך. אני מכיח שברוב המקרים לא יהיה צורך למנות מפקח מורשה, אלא יספיק מתן הוראה אינדיבידואלית על-ידי השר כיצד לנהל את המפעל. קראתי היום בעתון על מתן צו אישי על-ידי שר התחבורה לחברת "דן" שתחזור ותפעיל כרטיסנים בקווים 31, 32 ו-33.

ש. פרלשטיין:

אין השר יכול לתת הוראה כזאת רק לחברת "דן" ולא לתת לחברות הובלה אחרות מאותו סוג.

מר גלאס:

אני חושב שהמקרה הקונקרטי הזה מתאר את הקושי שבהפעלת הצו על הענף כולו, כי לא בכל מפעל, אף אם זה מפעל מאותו סוג, יש צורך במתן צו.

או.

סר גלאס: אם יהיה כתוב "באותם תנאים ובסיבות" יוכלו תמיד לטעון שאין זה אותם תנאים.

אם לעומת זאת הסר יתן צו אישי, אפשר יהיה לערער בפני ועדת עררים ואם הוועדה תבטל את הצו - אף לדרוש פיצויים, אם כי הממשלה מסתייגת מסתן סמכות לפטוק פיצויים.

ש. קורש: הצעת חה"כ אבניאל היא למעשה הזמנה להתדיינות.

סר גלאס: איסור על אפליה קיים בלאו הכי ואין צורך לחזור על זה כאן. ועדת עררים תמיד תביא זאת בחשבון. כמו כן, מסייג סעיף 3 את הסמכות לתת צווים. אני חושש מאד שהצעת חה כ אבניאל עלולה להפוך את סתן הצווים האישיים לבלתי-סציאותי.

ד"ר לוונטל: אין שינוי מהותי בין סעיף 6 לבין סעיף 7. כל הנסוקים שהוזכרו על-ידי סר גלאס ביחס לסעיף 6 חלים גם על סעיף 7. אני מבין שרוצים למנוע אפליה, אבל לשם כך קיימת ועדת עררים. במקרה של צו אישי אפשר לפנות לבג"צ.

י.ש. רוזנברג: אני מקבל את הצעת היו"ר, כי לפי סעיף 7 לא תהיה אפשרות להוציא צו אישי ואילו את סעיף 6(ד)(1) מציע אני לנסח: "צו לפי סעיף זה יכול להיות כללי או לסוג של בני אדם או לסוג של מפעלים וכמו כן לאדם מסויים או למפעל מסויים או לחלק מסוים, בתנאי שצו כנ"ל יחול על אדם, מפעל או חלק של מפעל בתנאים דומים או בנסיבות דומות."

סר גלאס: זה מבטל למעשה אפשרות של צו אישי.

ש. קורש: הצעה זו יכולה להיחשב כהסתייגות, כי הנוסח שבחוק בתקבל על-ידי הרוב.

היו"ר כ. אבניאל: אני מסכים גם לזה, אם כי לדעתי לא התקיימה הצבעה בענין זה.

ה ח ל ט ה

לסעיף 6(ד)(1) הסתייגות לחה"כ אבניאל, רוזנברג ופרלשטיין, המציעים לנסח את הסעיף:

"צו לפי סעיף זה יכול להיות כללי או לסוג של בני אדם או לסוג של מפעלים וכמו כן לאדם מסויים או למפעל מסויים או לחלק מסוים, בתנאי שצו כנ"ל יחול על אדם, מפעל או חלק של מפעל בתנאים דומים או בנסיבות דומות."

לסעיף 7(ב)(1) הסתייגות לחה"כ אבניאל, רוזנברג ופרלשטיין, המציעים לנסח את הסעיף:

"צו לפי סעיף זה יכול להיות כללי, או לסוג של בני אדם או לסוגי עיסקות וכן הוא יכול להיות לאדם מסויים או לעיסקה מסויימת, בתנאי שצו לאדם מסויים או לבני עיסקה מסויימת יחול על כל אדם או עיסקה אחרים בתנאים דומים או בנסיבות דומות."

ועדת הכלכלה,
12.11.57

או.

בסיפא של סעיף 33(ב) אני מציע להוסיף:
"או על-פי בקשת השר".

י.ש. רוזנברג:

ה ח ל ט ה

הצעה להוסיף בסיפא של סעיף 33(ב)
"או על-פי בקשת השר" - ב ת ס ב ל ה

גם בסעיף 36(2), אחרי הסלים "או טובת הנאה
בו" מציע אני להוסיף "או על-פי בקשת השר".

י.ש. רוזנברג:

ה ח ל ט ה

הצעה להוסיף בסעיף 36(2) אחר הסלים
"או טובת הנאה בו" את הסלים "או על-פי
בקשת השר" - ב ת ס ב ל ה

י.ש. רוזנברג: תוך כדי הדיון בסעיף 35(ב) התעורר וכוח בענין
הרופיעצחוק הפלילי, כי אין אדם חייב לפסור
ידיעות העלולות להפליל אותו או את בן-זוגו. היועץ המשפטי לממשלה הופיע
בוועדה בקשר עם סעיף זה ואף הציע כי אדם אינו חייב להשיב על שאלות
במהלך החקירה אם יש חשש שהוא עלול להפליל עצמו או את בן-זוגו, אך אם
לא ענה - ישלם קנס.

אני רואה כי הצעת היועץ המשפטי שהוועדה תמליץ
לה, לא מצאה את ביטויה בהצעת החוק ובמקום זה נכתבו הסלים "דינו כדין
העובר על הוראות חוק זה", שמשמעותן חסורה מאד. לפי סעיף 42 יכול אדם
כזה להדון ל-7 שנות מאסר.
אני מציע לקבל כאן את הנוסח המקובל בחוקים
פליליים אחרים, שאין אדם חייב לענות על שאלות, אם יש בתשובה כדי
להפליל עצמו או את בן-זוגו.

היו"ר ב. אבניאל: ענין זה אינו חדש וכבר הוחלט עליו בהתאם להצעת
היועץ המשפטי לממשלה, אשר הציע כי על המסרב
להשיב יוטל קנס. אני מבקש כי נציג משרד המשפטים ינסח את ההחלטה הזאת.

מב בלאס: אני מבקש את סליחת הוועדה, אך לא הייתי נוכח
באותו הדיון וחבר מילא את מקומי. לכן אינני
יודע מה ההחלטה שנתקבלה.

היו"ר ב. אבניאל: אני קורא את הפרוטוקול מס' 36 מ-9.7.57, ע' 7,
בו הציע היועץ המשפטי לממשלה את הצעתו להסיל
קנס על המסרב לענות. נציג משרד המשפטים ניסח את ההחלטה כך שהיא עוסקת
בסתירה להצעת היועץ המשפטי שנתקבלה על-ידי הוועדה. מכאן הטעות שבנוסח
הסעיף.

ד. שורש: נציג משרד המשפטים סיכם את ההחלטה בנוכחות היועץ
המשפטי ולכן היא בוודאי נכונה. אני מציע לעאול
את היועץ המשפטי.

היו"ר ב. אבניאל: איך אנו משנים כרגע את ההחלטה שנתקבלה ברוב
הצעתו של היועץ המשפטי והסיכום של נציג משרד
המשפטים אינו מחייב אותנו. אראה את הסיכום ליועץ המשפטי ואם יאמר
שכוונתו היתה באמת כפי שאני הושב לא נפתח את הוויכוח מחדש, ונקבע
את גובה הקנס.

י. אלטובי: אם היועץ המשפטי יסכים לסיכום כפי שנתקבל, לא
נגיש הסתייגות. אם הוא יסכים לדעת היו"ר - נגיש.
אני מתכוון לדעתו של היועץ המשפטי אז, באותה הישיבה, ולא היום.

י.ש. רוזנברג: אם תתקבל הסתייגות שר המסחר לטעיף 20, אציע אני
הסתייגות. (הישיבה נועלה ב-12.15)